

3. Гуцал С. А. Публічна дипломатія як сучасний пріоритет зовнішньої політики держави // Стратегічні пріоритети. 2010. №3 (16). с.106–113.
4. Крючок М. Український твіттер у глобальному політичному контексті. Європейська обсерваторія журналістики. 8 травня. 2015. URL: <https://ua.ejo-online.eu/>
5. Основні принципи роботи з брендом UkraineNow. Міністерство інформаційної політики України. 2018. URL: <http://mip.gov.ua/files/UkraineNOW-brandbook.pdf>
6. Твіт Клімкіна П. А. (@PavloKlimkin). 6 жовтня. 2018. URL: <https://twitter.com/PavloKlimkin/status/1048552342591746048>
7. Твіт Міністерства інформаційної політики України (@MIP_UA). 28 грудня. 2018. URL: https://twitter.com/MIP_UA/status/1078664907028086787
8. Твіт Порошенко П.О. (@poroshenko). 2 січня. 2019. URL: <https://twitter.com/poroshenko/status/1080448220604653569>
9. Твіт Порошенко П.О. (@poroshenko). 30 грудня. 2018. URL: <https://twitter.com/poroshenko/status/1079378416770650112>
10. Твіт Порошенко П.О. 25 листопада. 2018. URL: <https://twitter.com/poroshenko/status/1066640874942152705>

Оцвера Анна

«ТВІТТЕР-ДИПЛОМАТІЯ» ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ

Тези присвячено феномену «Твіттер-дипломатії» як різновиду цифрової дипломатії та важливого інструменту політичної комунікації, який використовується для впливу на громадську думку, зокрема у процесах формування іміджу держави або політичного лідера. Водночас важливим є і зворотній зв'язок цієї комунікації, який дозволяє політикам, що ухвалюють політичні рішення, зрозуміти очікування суспільства та його готовність/неготовність мобілізуватися для реалізації певної політики.

Ключові слова: публічна дипломатія, «Твіттер–дипломатія», Twitter, інформаційне середовище, міжнародна політика, цифрова дипломатія

The article is devoted to the phenomenon of "Twitter-diplomacy" as a kind of digital diplomacy and an important tool of political communication, which is used to influence public opinion, in the processes of forming the image of the state or political leaders. At the same time, the feedback of this communication is also important, because this allows politicians, who make political decisions, to understand the expectations of society and its readiness / unwillingness to mobilize for the implementation of a particular policy.

Keywords: public diplomacy, «Twitter–diplomacy», Twitter, information environment, international policy, digital diplomacy

З розвитком інформаційних технологій і традиційна, і публічна дипломатія дедалі більше набуває нового вигляду, зокрема через використання інших (не лише face-to-face) способів комунікації. Посилення ролі інтернет-ресурсів в дипломатичній практиці перетворює їх на ефективний інструмент зовнішньої політики держави. Інтернет-ресурси вже не є засобом комунікації лише громадян певної держави. Вони успішно використовуються і дипломатами, і політичним лідерами для підтримання постійного зв'язку між собою, а головне – з широкими колами громадськості як всередині, так і поза межами своєї країни. Остання обставина створює неабиякі можливості для просування потрібного політичній еліті іміджу держави, збільшення каналів впливу на громадську думку та отримання зворотного зв'язку.

В рамках цифрової дипломатії використовуються соціальні мережі, блоги і подібні медіа-майданчики у глобальній мережі. Серед них Twitter є важливим каналом політичної комунікації. Так, журналістка Єва Гардер вважає, що серед всіх соціальних мереж в світі саме Twitter є найбільш важливою, оскільки в ній змінюється «обличчя» зовнішньої політики країни. Вона стверджує, що Twitter розробляє новий метод управління зовнішніми відносинами між країнами, виходячи з форми, в якій державні інститути інформують своїх громадян [3]. А на думку Філіпа Сеїба, фахівця в області комунікації і журналістики, використання Twitter «є дипломатичним інструментом, який ідеально вписується в новий сенс розширення політичних прав і можливостей, що супроводжує бум соціальних мереж» [4]. Як соціальна мережа, Twitter був створений у 2006 р. Джеком Дорсі і швидкими темпами почав набирати популярності серед громадськості. Поширеною в дипломатичній практиці ця мережа мікроблогів стала ближче до 2011 р. Саме тоді виник термін «Твіттер-дипломатія». Маттіас Люфкенс, вивчаючи дипломатію в соціальних мережах, запропонував ввести даний термін для характеристики використання Twitter саме главами держав, керівниками міжнародних урядових організацій та дипломатами для зближення позицій з міжнародних питань [5]. Відповідно до дослідження інформаційно-аналітичного порталу Twiplomacy, станом на 2018 р. 98% з 193 держав-членів ООН мають офіційну присутність на платформі. Уряди лише шести країн, а саме - Лаосу, Мавританії, Нікарагуа, Північної Кореї, Свазіленду та Туркменістану, не мають офіційної присутності на платформі. Дослідження BCW (Burson Cohn & Wolfe) 2018 р. визначило 951 акаунтів в Twitter, з яких 372 особистих і 579 інституційних акаунти - голів держав і урядів, а також міністрів закордонних справ 187 країн. Міністерства закордонних справ продовжують розширювати свої цифрові дипломатичні мережі, заохочуючи свої місії та послів у всьому світі ставати активними у соціальних мережах [7].

Варто зазначити, що ті уряди, які не виділяють достатніх ресурсів на свої цифрові комунікації та канали соціальних медіа, ризикують

залишитися поза межами глобального руху цифрової дипломатії. Так, інтегруючи власну політику в середовище Twitter, міністерства закордонних справ, консульства, дипломатичні представництва, міністри закордонних справ, а особливо голови держав мають змогу розширити межі свого спілкування і дізнатись більше про думку та настрої громадянського суспільства, фактично стираються кордони в спілкуванні з громадськістю, як власної країни, так і громадськістю за кордоном.

Значний вплив Twitter має також на формування образу політичного діяча, становлення його авторитету в суспільстві та проявлення себе як справжнього професіоналу. Якщо політик веде свій аккаунт самостійно, тоді аудиторія має нагоду прочитати його власні думки, не пропущені через систему перевірок та контролю Міністерства закордонних справ. За рейтингом популярності сторінок голів держав світу у Twitter станом на 2018 р., в трійці лідерів опинились: Дональд Трамп – президент Сполучених Штатів Америки, із кількістю 53 млн. підписників, Папа Римський Франциск – 47 млн. підписників та Прем'єр міністр Індії Нарендра Моди – 43 млн. фоловерів [6]. Безсумнівно, саме Дональд Трамп значно вплинув на популярність Twitter після того, як обійняв посаду 20 січня 2017 р. Він має найбільшу кількість взаємодій за останні 12 місяців, а його твіти в середньому досягли понад 20 000 ретвітів. Президент США також змінив тон дискурсу в Twitter, часто ображаючи своїх опонентів і публікуючи інформацію про іноземних лідерів, називаючи, наприклад, північнокорейського лідера Кім Чен Ина «маленькою людиною-ракетою», а обвинувативши сирійського президента Асада в організації хімічної атаки Трамп назвав його «твариною», а також вдався до погроз через твіти повітряними ударами і війною. Недипломатичні твіти Дональда Трампа спричинили неабиякий резонанс навколо його постаті та змусили багато урядів у всьому світі почуватися ображеними. Це свідчить про те, що нерідко імпульсивне створення твіт-посту політичним діячем з метою висловлення думки щодо певної кризової ситуації конфлікту або особистості іншого політичного діяча може стати причиною загострення відносин між двома країнами в реальному житті. Що і відбулося у випадку відносин США і КНР. Якщо для Сполучених Штатів Америки взаємний тролінг між політичними діячами сприймається як звичайна річ, то для людей іншої ментальності така поведінка є недопустимою.

Існує також негативний фактор впливу Twitter на політичне середовище. Через те, що люди можуть публікувати інформацію без будь-якого контролю їх змісту, виникає ризик збільшення масових протестів та терактів, що загрожує стабільності держави та безпеці її населення [2]. Twitter вже не одноразово ставав платформою для швидкого розпалення революцій та безпосереднім суб'єктом маніпулювання громадською думкою. Прикладом таких подій є Єгипетська революція в 2011-2013 рр.; акції проти корупції в Туреччині в 2014 р.; протести і заклики до вбивства в Венесуелі в 2014 р., та ще багато інших.

Отже, «Твіттер-дипломатія» є доказом того, що соціальні мережі сьогодні пропонують широкі можливості для політичної діяльності. Саме «Твіттер - дипломатія» є ефективним інструментом зовнішньої політики та справедливо може вважатись доповненням до традиційної дипломатії через велику кількість додаткового інструментарію та широкому залученню аудиторії.

Список джерел та використаної літератури:

1. Літра Л., Кононенко Ю. Твіттер–дипломатія. Як новітні технології можуть посилити міжнародні позиції України? / Л.Літра – URL : http://iwp.org.ua/img/policy_brif_1_01_23_ok.pdf
2. Альфредо А. Торреальба, Твитломатия: влияние социальной сети Твиттер на дипломатию URL: <https://cyberleninka.ru/article/v/tvitplomatiya-vliyanie-sotsialnoy-seti-twitter-na-diplomatiyu>
3. Harder E. How Twitter Is Changing the Face of Foreign Policy. 2012 (12-08-2014). Available at: <http://www.pbs.org/mediashift/2012/11/how-twitter-is-changing-the-face-of-foreign-policy319>
4. Seib P. 2012. Twitter Diplomacy: Communicate With Caution (12-11-2012). Available at: http://www.huffingtonpost.com/philip-seib/twitter-diplomacy-communicate-caution_b_1981844.html
5. Treebranding.com. Twitter Diplomacy (12-08-2014) Available at: <http://www.slideshare.net/treebranding/twitter-diplomacy-tree-branding>
6. Twiplomacy: The 50 most followed world leaders in 2018 [Electronic resource]. – <https://twiplomacy.com/ranking/the-50-most-followed-world-leaders-in-2018/>
7. Twiplomacy study 2018 [Electronic resource]. – <https://twiplomacy.com/blog/twiplomacy-study-2018/#>

Кравець Ольга

Е-ДЕМОКРАТІЯ В СУЧАСНОМУ ЛІБЕРАЛЬНО-ДЕМОКРАТИЧНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Формування явища електронна демократія неабияк вплинуло на суспільство та світовий порядок загалом. В даній статі досліджено та описано вплив е-демократії на прозорість функціонування влади та розвиток суспільства і власне вплив е-демократії на взаємовідносини між державою та суспільством.

Ключові слова: Електронна демократія, ІКТ, прозорість влади, ліберально-демократичне суспільство, інтернет.

The formation of such a phenomenon as electronic democracy exerted a considerable influence on society and world order in general. This paper examines and describes the impact of e-democracy on the transparency of the functioning of power and the development of society and the actual impact of e-democracy on the relationship between the state and society.